

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése ide küldendők az előfizetési díjak nyilvánterés és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Általános Tudósító-hirdetési osztálya Budapest.

Nyilvánterés ára 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

A dalegyletek érdekében.

Az érzelmek a társadalom életében igen nagy szerepet játszanak, azért ezek ápolása fontos kötelessége az embernek. Az érzelmek nemességének egyik leghathatósabb eszköze a zene, a dal. A hol dal zeng — mondja költő — ott bátran telepedj meg; gonosz emberek nem énekelnek.

Az ember egyéniségétől függ, melyik dal hat rá mélyebben vagy kevésbé erősen. Minden embernek meg van a maga nótája, szokták mondani. Azonban ha a zene jellegét általánosabb szempontokból vizsgáljuk, például egy nemzet összérzelmének megfelelő, illetőleg abból sarjadzó zene minden egyes tagjának érzelmeire befolyással, hatással van. Minden nemzetnek megvan a maga zenéje, dalvilága, mely nemesebb érzelmeit életre kelti. A zenének igen nagy nemzeti hatása van. A magyar nemzet örömet, bánatát mindig dalban is kifejezte, s a dal erkölcsi életének mindig komoly tényezője volt.

Mindezekkel tehát számot kell vetnünk. Már ovodáinkban fejlesztik a gyermek énekbeli képességeit, fejlesztik ezt iskoláinkban is. Fejldik ezzel a szépérzelem de meg a nemzeti érzelmek is.

S a mit az iskola elkezd, azt folytatni kell a magyar társadalomnak, melynek a dal és zene s ez uton a nemzeti érzület ápolása érdekében még sok a tenni valója. A dal és zene ápolására legalkalmasabbak a d a l á r d á k, a l e g y e s ü l e t e k, sajnos, nálunk a nagyobb városokat kivéve, kisebb helyeken nem találunk dalárdát, melyet pedig kisebb községekben is lehetne szervezni. Nézzük csak meg, a csáktornyai járásban hány helyen van dalárda? Azt hiszem ujjaikon könnyen elszámálhatnánk a megye területén létező dalárdákat.

A dalárdáknál első kellék, hogy azok lelkes vezetőkkel birjanak, s erre legalkalmasabbak faluhelyen a néptanítók, kik a tanítóképző-intézetekben a szükséges zeneismereteket megszerezhetik, másrészt megvan bennük az ideális lelkesedés és odaadás a nemzeti missió ez üdvös eszmeje iránt is.

A magyar dal fölötté áll más nemzetek dalánál. Mely érzelmek, elfojtott sóhajok, sokat szenvedett hazánk világtörténelmi eseményei kelnek szárnyra dal alakjában a magyar ember ajkáról. A magyar dalfűzér valóságos történelme nemzetünknek, úgy hogy azt szinte egybeállíthatjuk a magyar nép ajkán született, szájról-szájra tovább adott dalokból. A ki ismeri a Rákoczy-kor zenéjét: a kurucznotákat, az ismeri azon kor törté-

netét. A mártymorságot szenvedett honfiakelbel méla keserveit e megható dalok s a legutolsó lezajlott önvédelmi függetlenségi harcunk dalai örökítették meg.

Az elnyomatás szomorú korszakában a hazafias érzést, különösen a vidéki városokban, a dalárdák tartották ébren, tagjaik titokban, poharazás közben, lopva dudolták el az eltiltott, hazafias nótákat.

Ma már dalárdáink szabadon zengik a mult idők melabús dalait. De sajnos, még csak nagyobb városaink mindegyikében sem. Ezen élénken érzett hiányon óhajtván segíteni, ajánljuk néptanítóink figyelmébe a dalárdák szervezését és vezetését. Ezen dalárdák mindenütt e hazában, de főképen a nemzetségeklakta vidéken áldásos missziót fognak teljesíteni.

Nem szabad visszariadni a kezdet nehézségeitől, fog az menni, csak jóakarát és ügyeszeret kell hozzá. Volt alkalmunk egyszerű földmives emberekből összeállított dalárdát hallani, kik hazafias dalaiakat meglepő szabotossággal adták elő. Fogjunk tehát hozzá minél szélesebb körben a dal ápolásához, mely bizonyára a hazafias érzelmek megszilárdulásának egyik záloga leend.

TÁRCZA.

Sárikának.

Szerelmem. — boldogság
Levél.

Kedves Sárka!

Arra kért, írjak valamit szerelmemről, boldogságról.

Írjak? . . . De mit? —

Megkísérlem, hogy csekély tehetségem latbatásával, megvilágosítsam ezt a két fontos témát: ha beletörök a bicskám, ám lással! En mosom kezeimet. —

Egy öreg, Don Juan-kalandokban megöszült, roué azt mondta egyszer bizonyos nagyképű-kódéssal:

— Öcsém! Mikor az ember szerelmes, olyan, mint Arany János éji bogara: neki mën a falnak. Talán nem is hazudott. —

Szerelmem! . . . Oh! mily eleséppel szalma-hányaszor agyonkintott probléma! . . . Kifent villogó gyúlok, a szeretők kezében, ha rangkülönbség, ha féltékenységek, ha reménytelenség adja kezökbe, s azután borzadalmas, hajmeresztő, lélekhaborító, sőt tragédia, véres, irtóztató jelenésekkel. . . . Majd megnyugtató, édes enyhülés, majd meg lázas indulatrobam.

Majd születik, majd elvész a keserűség, megsemmisülés Nirvánájában, de azért mindig örökké él, örökké hódít és ha eltemetik, rideg sírgödörbe hantolják: megelevenedik, felszemel, feltámad, mint egy vissza — visszatérő Phönix.

Mert, romba dőlhet Róma, fölfordulhat a társadalom, elpusztulhat ország: — a Szerelmem semmiféle meg, a Szerelmem virágozni fog tovább is, (hogyan? — az más kérdés!) szeretkezni fognak azontúl is; hiszen a szerelmem csirája lelkünkbe van oltva, v e l ü n k é l, növekszik, b e n ü n k fejlődik, izmosul; a Szerelmem halhatatlan megdönthetetlen, lerombolhatatlan; a Szerelmem örökké-tartó. —

Örökké, . . . míg egy nő és egy férfi lesz.

Ugyan hát mi az a Szerelmem? — Absztrakt fogalom, egy semmi, a mi mégis valami. A mi teremtet és porba dönt: a mi anygállal tesz egy örögdögöt és ördögé, fertelmes démonná, egy anygall, a mi — ha ideális — felemel, megdicsőít, s ha — érzéki — fertőző süllyeszt.

Csupa paradox-állítás, ugy-e? pedig nem az, csak annak látszik.

A Szerelmem nem egyéb, mint »szubjektív illúzió.«

Az ember hagymázos, deliriosus állapotba jut és felizgatott, tulfeszített képzeletében megrajzol egy soha, sehol nem létezett alakot s azt non sens, ész felett való hatalommal ruházza föl.

Elvonja azt egyedektől, a különböző, más-más egyénben látott, de legtöbbször, vagy mindig csak feleségizottó fantáziájától kiszinezett aeszthetikai, sőt eszményi szépet, és azt e g y személyre travesztálva, egy é individuumban egyesítve, összpontosítva harmonikusán, megteremt egy u. n. »ideált«, a ki csak az ő képzeletében, az ő derűs, verőfényes létevilágában él, s a ki ő, mint fantomot, mint istent imád, odaadással, izzó, lüktető szenvedelemmel, tulhajtott sovínizmussal.

Egy nem épen os: ba tudós, (mert részben

mind azok) azt állította: »Az emberek saját agyrémeikbe szerelmesek.«

És vajjon ki nem találja meg benne legalább, is a valószínűségnek, sőt a pozitív igazságnak is alapját?

Az érzékiség köntösébe bujtatunk egy abszurd, egy lehetetlen valamit, helyesebben valakit, és így akarjuk azt megtestesíteni, a mi nem esik érzékeink alá.

Igy akarjuk a megfoghatatlant megfoghatóvá, a láthatatlant szemléhetővé tenni.

Pedig az egész csupa érzékkáprázatás, csupa tündér délibáb, ragyogó fata morgana. Shakespeare így írja körül a szerelmem fogalmát:

»Sóhajból támadt füst a Szerelmem; Ha tisztul tűz, mely ragyog szüntelen A szeretők szemében; ha zajong Könny-tenger az, mi szerelmes szem ont; Mi volna más? — megdondolt örület, Gyilkos epe, meg édes érzület.« . . .

De kutassuk a Szerelmem motívumát. Mi adja az impulzust hozzá? Mi a szülője? Haj! Istenem! beh sok minden.

Egyzer elegendő az egy nájas, máskor egy kaczer, vagy kihívó tekintet és — megszületett. Néha a pillanat gyermeke, néha meg emberöltők kellenek hozzá, hogy kisarjadzók.

A momentán fellobbanás, az u. n. »szalma-láng« azonban csak ritkán érzelem.

Csak egy előtörő indulatrobamnak, egy szilaj lelki emócióknak creaturája.

S tudjuk, hogy ez nem érzés, a mely tartós-ságra törekszik.

A vetések ellenségeiről.

Szaporodik napról-napra a vetések ellenségeinek száma s a legtöbb gazda azokkal szemben tehetetlenül áll, mert nem bir tudomással arról, hogy minő intézkedéseket tegyen meg a kártételek csökkentésére.

Szaklap csak kevés gazdálkodónak jut kezébe, s a hatóságok által közzétett hirdetések pedig akarata ellenére is kikerülnek figyelmét s így nem csoda ha a védekező eljárásokat nem ismeri.

Ép ezért helyén valónak találjuk lapunkban felemlíteni ama kártételek egy-némelyikét, melyek a leggyakoribbak, s melyek néha egész termésünket tönkreteszik, s felemlíteni egyuttal azon védekezési módokat, melylyel a kárnak elejét vehetjük, vagy legalább is csökkenthetjük.

Gabonaféléink közül a buza, rozs, árpa és kukorica kedvelt fészket képezi a gabona-zsizsiknek, melynek nősténye a magtárban levő gabonaszemekbe ormányával lyukat fur és petéjét a lyukba rakja. Ott a belőle kifejlődött álca, mely fehér színű s lisztel táplálkozik, a szem belsejét egészen kirágja, s ha már kifejlődött, vagyis bogár lett, a szemet elhagyja.

A védekezési mód: a magtár tisztántartásából, gyakori sóprézésből, a seméthulladék elégetéséből, a magtár padozat házagnak valami ragadós anyaggal (marhatrágya és agyag keveréke) való betöméséből s a gabona gyakori állapotolásából áll. Ha pedig már tényleg benne van a zsizsik a gabonában, akkor meg kell rostálni, melynek szövetén a zsizsik kihull, de a mag nem.

A lábon álló gabonának egyik veszedelmes ellensége a h e s s e n i l é g y, mely ősszel a zöld vetéseken mint álca fordul elő s azon addig élőködik, míg a hideg be nem áll; ekkor azután bebábozza magát. Tavasszal a bábból kibúvik a légy, párzik és petéit lerakja a zöld vetésre, abból 8—10 nap múlva kifejlődik az álca s pusztiúja a vetést; június hónapban ismét bebábozódik és pedig a gabonaszár alsó levele alatt, s így a gabona learatása után a tarlón marad. Szeptember hó folyamán újból kibúvik

a légy s folytatja azt a munkát, melyet tavasszal megkezdett

A védekezési mód állhat a tarló azonnali felszántása, vagy felegetése, az őszi vetés idejének későre való hadaszítása s az u. n. csalogat vetéseknek alkalmazásából. Legjobb eredményt a csalogat vetés adhat, mely abban áll, hogy augusztus, illetve szeptember hónapokban azon területen, melyet őszi vetésnek szántunk, sávonként silányabb minőségű gabonát vetünk, mely kikélese után magához csalogatja a legyeket s a legyek a vetés sávjára tojván a petéket, abból az állczák kibujnak s lezuhodnak a növény tövére. Ha az őszi vetés ideje elérkezett, a csalogató vetést lelegetjük s jó mélyen alászántjuk. Ezzel úgy a legyek, mint a bábok s állczák elpusztulnak.

Gabonavetések igen sokat szoktak szenvedni a szárazságtól is. Ez elten egy biztos védekezési módunk van, nevezetesen a talajnak helyes megmunkálása.

Ha pl. tavaszi gabonát akarunk termelni, akkor az elővetemény tarlót sekélyen feltörve, a szántóföldet ősszel jó mélyen felszántjuk s azt érdes barázdákban hagyjuk az egész télen át. A téli csapadék a mély szántás következtében a talaj mélyebb rétegeibe huzódhatik, azt a talaj visszatartja, megőrzi s így a tavasszal elvetendő növénynek mindjárt fejlődése első időszakában biztosítja a kellő nedvességet.

Hótalán, száraz teleken át az őszi gabona vetés sokat szenved a fagytól is, ugyanarra, hogy sokszor azon tépelődik a gazda, vajjon ne szántassa-e ki a gabonát.

Tanácsunk erre az, hogy ne szántassa, hanem vegyen műtrágyát és szórja azt el fejtrágyaként.

Erre a czélra a chilisalétrom egyedüli alkalmas trágya, melyből kat. holdanként 35—40 kg. megfelelő mennyiségű finom földdel keverve bámulatos hatást képes előidézni. Földfog az, hogy a chilisalétrom kiszórására olyan időt válasszunk, midőn kilátás van esőre, mert ha a jótékony eső elmarad, úgy elmarad azon hatás is, melyet a chilisalétromtól vártunk.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Gazdasági tudósítók.** A m. kir. földmívelési miniszter Vlaccics György ujudvari ispánt a csáktornyai járásban, Mesterics Aladár turcsisecsei ispánt pedig a perlaki járásban gazdasági tudósítói tisztséggel bizta meg.

— **Eljegyzés.** Medved Lajos bottornyai körjegyző eljegyezte Weber Mihály kedves leányát Teréz kisasszonnyal.

— **Meghívó.** A Muraközi Tiszti Önszegélyző-Szövetkezet rendes évi közgyűlését 1899. január 22-én d. u. 1 $\frac{1}{2}$ óraker tartja meg a közs. elemi népiskolában a következő tárgysorozattal: 1.) Igazgatóság évi jelentése és a tiszta jövedelem felosztására vonatkozó tervezet benyújtása. 2.) A felügyelő-bizottság jelentése, a számadások és mérleg helybenhagyása és a felmentvény megadása. 3.) Az alapsz. XIX. §. értelmében elnök, igazgatóság (4 tag) és 2 póttag, továbbá a felügyelő-bizottság [3 tag] és egy póttag választása. 4.) Az új tagok bejelentése. 5.) Indítványok. — Csáktornya, 1899. január 7-én. A l s z e g h y Alajos elnök. Z r i n y i Károly jegyző.

— **Esküvő.** Czincze István vashegyi áll. el. isk. tanító f. hó 11-én tartotta esküvőjét Stridón Adelmann Ferencz stridói vendéglős leányával Antónia kisasszonnyal.

— **A csáktornyai Önkéntes Tűzoltó-Egyet** évi közgyűlését január hó 8-án tartotta Nuzsy Mátyás elnöke mellett. Szei-verth Antal parancsnok évi jelentése szerint az 1898. évben 8 gyakorlat, 3 közgyűlés, 5 választmányi és 5 segélyalanc választmányi ülés tartottat. A tavalyi tánczvigalom 115 ftr 20 krt jövedelmezett. Kivonult Flórián napján s boldogult Erzsébet királynőnk gyászistenitiszteletének alkalmából. A tüzesetek száma 3 volt. A segélyalanc vagyona 3711 ftr 84 k. Ugyancsak a közgyűlés alkalmából 15 éves szolgálati eredméllett kitüntetve Verbnyák György, Pártlics Lajos, Baranics Antal, Vukovecz Ferencz, Godina Miklós és Döring Emil működő tűzoltók. 10 éves szolgálati érdemben Krizsán Ferencz, Sztrahunya József és Czeizek István tűzoltók részesültek. Kipke István, Hoffmann Ignác,

Az indulat gyorsan, in flagranti, juttatja érvényességre erejét; hirtelen rázza le bilincseit, az értelem működése elé akadályt gördít s nem ad időt a megfontolásra, az elhatározásra.

Tombolva dönti le a korlátokat, hogy egyeduralmat biztosítson magának.

A szenvedélyes szerelem alapkövei lassan, észrevétlenül rakódnak le a szív rejtejt zugában, mint a tenger tükre alatt képződő zátonycsoportok.

Mindkettő felette veszedelmes lehet.

Az első azért, mert vágyódás hatalmas lelki mozgalom, mely nem tűr ellenállást és menten való kielégítést követel, a második azért, mert — melegágya az indulat lévén — lassan érlelődik, de minden fokozata, hogy úgy mondjam, minden később lerakódott rétege, messze kiható következtéseknek, esetleg óriási kaliberű szerencsétlenségnek csiráit, terpeszkedő protoplazmáit hozozza méhében.

Amaz erős vágyódás, emez szívós vágyakból kifejeződött érzéseknek konglomerátuma.

Tasso szerint az igaz szerelem filozófiája ez: »Sokért eped, keveset remél, semmit nem kér.»

Noha ezt a tespedő kort, ezt az erkölcsi nihilizmus felé, hanyatt-homlok rohanó kort a realizmus, rideg verizmus miázmái megmetyélezték: nincsen Szerelem, a melyben bent ne rezegne az ideálmizmusnak bár csak párányi ntánsza.

A vad érzékiség poklában hivalkódó bukott kokottok és megvetett rimák szívét ép úgy beragyogja egy felsőbb hatalom akaratából az eszményiség, az ideálmizmus verőfénye, (természetesen

kisebb, törőttebb sugarakból) mint annak a szemérmes arcu leányzónak lelkét, a ki szeplőtelen, igaz, palástolatlan szerelmmel csüng ideálja keblén.

* * *

És most röviden, a Boldogságról.

Szándékosan és tudatosan tettem hozzá: »röviden.«

A mennyire nincsen abszolút szép: ép oly kevéssé van hosszú Boldogság.

Mikor háborítatlanul szeretkezünk valami zöld lúgusnak enyhét adó, virágillattól bűbajos árnyékában s tova röppen lelkünkben a gond démona s egy pillanatra magafeledten, ugyszólván extázisban, tén gyöngé deliriumban, de minden esetre szerelmi lázban azt susogjuk kedvesünk fülébe: Mily boldogok vagyunk! — azt merészleljük beképzelní, hogy van Boldogság.

»Minden ember saját boldogsága után fárads — írja hr. Eötvös, — de azt mindenki csak másban találhatja fel; mindenkinek saját személyn kívül szükséges valami, a miben s a minek élhessen.»

És így van az, itt az alfabetája annak a szomorú, de hiábavaló, hiu törekvésnek és lázas iparkodásnak, hogy egész életünk folyama alatt mindig azt a »Valamit« keressük, egyéniségünkön kívüli, a mely mint lengő, csalóka lidérczfény dereng előttünk s a melyről mindig azt reméljük, hogy fel fogjuk lelhetni abban az állítólagos »más«-ban; a mely másról azonban képzetünk alig van s ha van is, többnyire hiányos, elmosódott.

Ez a »más.« meg ez a »valami« az, a melyről azt hisszük, hogy »Boldogság.«

Véleményem szerint Boldogságunk fokának kritériuma: igényeink minéműsége és nagysága.

A milyen arányban növekszenek igényeink, olyan mértékben csökkenik Boldogságunk és — viszont.

Mert relativ, perczyi boldogság létezését tagadni épp oly botor dolog, mint annak abszolút existenciáját vitatni.

Van tehát Boldogság, de az olyan röpké, hogy a mig kutatjuk: akkor még nincsen, s a mikor azt hisszük, hogy feltaláltuk: — már nincsen.

A keserű vergődések, fájdalmas sanyargatások és megpróbáltatások tüzeben tisztul a lélek, leszűrődik a salak s nő a Boldogság, mert mint Arany, a »halhatatlan paraszt« mondja: »... fájdalom a boldogságnak egyik alkotrésze.«

Tehát csak szeretkezünk.

Kedves Sárka, szeressen magácska is szent oadaással, forró idealizmussal, rajongva.

Szerelem nélkül kietlen magány az élet.

Szeressen igazán, szeressen szívből, mert — ne felejtjük — Schakespeare, a lélek nagy ismerője, örök életű anatómusa így nyilatkozik Róméó és Juliájában:

»Zord erényben elfonyad a báj,
S elvész, ha meg nem ujul — másban is!«

Haller Jenő.

Horváth György és Vengert Alajos az 5 éves szolgálati érmét nyerték el. A létszám kimutatás szerint az egylet 60 tagból áll, mely a következőleg oszlik fel: tisztí létszám 8, alliszt 4, mászóosztály 8 taggal, szivattyus osztály 24 taggal, rendfentartó osztály 12 taggal, tiszteletbeli 3, beteg 1 tag. A tüzoltő-egylet által rendezendő táncvizsgaom e hó 21-ére határozatott. Az indítványok során heves vitára adott alkalmat a karmester 30 frt havi fizetésének 50 frtra való kiegészítése a tüzoltő-egylet pénztárának hozzájárulásával, mely tényleg ellenkezik az alapszabályok világos céljával. Mindazáltal a karmester 1 évre felfogatott s a póllást újabb gyűjtés által reménylik eszközölni. Az 1899. évre előirányzott költségvetés 1014 frt 10 kr. bevételt s 752 frt 61 kr. kiadást tüntet fel. A kiadásban említésre méltó az 50 m. legjobb minőségű tömlő 70 frtos és 1 drb. háromágu tolólétra 400 frtos tétele. A szer-tár vagyona 3789 frt 30 krt mutat.

— **Halálozás.** Weisz Károlyné szül. Zeisler Katalin élete 64. évében tüdő-gyuladás-ban meghalt. Családjá s kiterjedt rokonsága gyászolja. Áldás poraira!

— **A kosárkötő tanfolyamon** mely az áll. tanítóképző-intézetben rendeztetik, a le-folyt héten 10-en vettek részt, még pedig Csáktornyról 2, Pusztafáról 2, Hideghegyről 2, Bottornyról 1, Nagyfaluról 2, Lapányról 1. — Említésre méltó, hogy egy máramaros megyei gyár megkereste a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet igazgatóját, hogy a tan-folyan végeztével hajlandó volna 80—150 kr. napidij mellett 40—60 kosárfonónak munkát adni.

— **Mulatságok.** A kis-szabadkai (szobol-liczai) önk. tüzoltő-egylet táncmulatságát folyó hó 22-én tartja Leitner Ferencz-féle nagyvendéglőben. — Csáktornya városiparosai 1899. évi február hó 4-én a »Zrinyi«-szálloda disztermében zártkörű táncvizsgalmat ren-deznek.

— **Téli népies gazdasági előadások** f. hó 15-én Csáktornyan a népiskola tantermében délután 3—4-ig, Nagy Károly áll. tanítóképző-intézet tanár: »A háziipar különféleségéről.« — Alsó-Lendván az állami polgári iskolában délután 3—4-ig, Guzman Dánes szőlészeti és borászati felügyelő: »A szőlők felujtásá-ról.« — Letenyén a róm. kath. népiskola helyiségében, esetleg a szabadban délelőtt 11 órakor, Berger Károly Lajos m. kir. gazdasági szaktanár: »Az okszerű földmivelés-ről.« — Becsehelyen a róm. kath. népisko-lában, esetleg a szabadban délután 2 óra-kor, Berger Károly Lajos m. kir. gazdasági szaktanár: »Az okszerű földmivelésről.« — Légradon a zárda helyiségében délután 3 órakor, Dékány Mihály áll. tanítóképző-intézet tanár: »A hasznos és káros állatokról.« — A január 8-iki előadások eredménye. Résztvett: Csáktornyan, 65, Alsó-Lendván 97, Letenyén 367, Becsehelyen 241, Légradon 200 gazda és érdeklődő, összesen 970, hozzá-adva a január 6-iki 910, az eddigi eredmény 1880 gazda és érdeklődő.

— **Meghívó.** A csáktornyai önk. tüzoltő-egylet f. hó 21-én a Zrinyi-szállóban táncmulatságot rendez. Belépő-díj személynként 1 forint. Tüzoltók egyenruhában belépő díjat nem fizetnek. Kezdeté 8 órakor. A tiszta jö-vedelem az egyesület alapvagonának gyara-pítására fordítatik.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik felejthetetlen Weiss Károlyné szül. Zeisler Katalinnak a legjobb anyának, anyósának és nagyanyának temetésén részt vettek és mér-hetetlen fájdalomban osztozni kegyesked-

tek; valamint mindazon tisztelt jó barátok-nak és ismerősöknek, kik őszinte részvét nyilatkozatukat drága halottunk elhunytá felett kifejezték, miután az oly sok oldalról érkezett, hogy mindenkinek külön ezért há-lánkat alig nyilváníthatnók, fogadják jó ba-rátaink és ismerőseink ez uton halás köszö-netünket. — Kotor, 1899. jan. 1-én. Pollák Henrik és családja.

— **Gazdasági szakelőadások Légradon.** A nagyméllő-ságu földmivelésügyi miniszte-rium támogatásával megindult népies gaz-dasági előadások e hó 6-án Légradon is kez-detüket vették. Már napokkal előbb is élénk érdeklődés mutatkozott nemcsak a gazda-közönség körében, hanem általában úgy, hogy eddig tartott két előadás mindegyikére nem-csak a gazdák, de az érdeklődők is nagy számmal jelentek meg; sőt a hatás még azt is engedi láttatni, hogy ezen érdeklődés a közönséget fokozottabb mértékben fogja von-zani mindvégig. Az előadások sorát f. hó 6-án Nagy Károly tanítóképző-intézet tanár kezdte meg a róm. kath. népiskola egyik tágas helyiségében. Előadásának tárgya »A háziipar fontossága« volt. Előadása a hallga-tók figyelmét egészen lekötötte. Előadásából sok hasznos dolgot merített magának a gazda és a jelenvolt számos érdeklődő is, kik ál-talában annak végeztével lelkesen megél-je-nezték az előadót. — Január 8-án Farkas Sebestyén, a keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet főkeresztve »Az okszerű szőlőmive-lésről« tartott népies előadást. Gazdáink nagy része ki kisebb, ki nagyobb szőlőbirtokkal rendelkezik, az első előadás során hallott hasznos ismeretektől felbuzdulva még na-gyobb számmal jelent meg a közönség, kü-lönösen midőn a szőlőről, annak művelésé-ről hallhatott egyet-mást, a mi hasznos és czélszerű. Az előadó megismertette a phi-loxera pusztítását, az elleni védekezések mód-ja-it, azon fajokat, melyek e káros ellenség romboló erejével szemben leg több ellenálló képességgel bírnak, a szőlőültetést, annak kezelését és a munkálatokat. A jelenvoltak megélje-nezték az előadót. (mf.)

— **Időjárás szabályok.** Egy híres me-teorologus a következő szabályokat állította fel, mint amelyek a következő nap időjárá-sára mindig bevágnak: Fürtös felhők (czirrusz) emelkedő barométer mellett s ezenkívül északi vagy keleti szél, szép időre mutatnak; fürtös felhők sülyedő barométer mellett esőt jelen-tenek. Hosszúra nyult fürtös felhők szelet jeleznek egyuttal megmutatják annak irányát. Ha a nap keltét gyenge pir előzi meg s az első napugarak mélyen a láthatáron jelennek meg, úgy felhős ég daczára is szép nap vár-ható. Ha ellenben a reggeli pir erős és ki-terjedt s az első fénysugár felhők mögött, magasan a láthatáron jelenik meg, vagy épen a felhők nagyon sötét foltosak, úgy szelet és esőt kapunk. Ha a déli égláj este tiszta, szép idő várható. Ha naplementekor az ég nagyon vörös keleten, úgy szélre és zivatarrá, ha délkeleten is, úgy esőre van kilátás. Magas, hóhegyekhez hasonló felhők rendszerint semmit sem jelentenek; ha azon-ban (nyáron) reggel 8—9 órakor keletkez-nek s a barométer sülyed, akkor délután zivatar, égháboru lesz. Ha reggel korán esik, úgy délig még kisüt a nap. Ha borult ég mellett délután, vagy este kezd esni, akkor másnap is esik. Ha az egészen beborult égen apró, sötét, tépelt felhők szaladoznak, tartós eső várható. Hegyeken képződő ködös felhők, ha huzamosabban tartanak, terjeszkednek és alá sülyednek akkor esőt, ha felemelkednek és oszladoznak, szép időt jeleznek.

A khiták kis ázsiai népével, annak történe-tével és műveltségével foglalkozik egy kis ujonnan megjelent füzet. Képek is kísérik a magyarázatot, a Boghar-kői falujabeli diszmenet relifjei, az öjuki pakota nagy sphinx, ugyane kastély kőfejű sasa, a Gyaour-Kaleszibeli kyklops falak, az emberi mű-veltség legelső művészi kísérleteivel, két óriásokat lépő kardos alakkal, a kik mennek, mennek a hegy oldalában, óriási sziklaemberek, mozdulatlanok, néptámadások, népelpusztulások tanui. Csodálatot alaku kőóriások. Az érdekes műveltség, melynek őrei, immár elpusztult, de hatása beleolvadt a többi népek, az emberiség műveltségébe, s a ki szeretettel mélyed el e rajzok szemlétébe, finom összekötő szálakat talál a régi és a modern mű-vészet között. A kis könyv a Nagy Képes Világ-történet 8-ik füzeté, két ives füzet, tele tanulságos magyarázatokkal és gazdag képekben. Egy füzet ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkeres-kedésbea.

— **A világ leghasznosabb újságja** a Biztosi-tási és Közgazdasági lapok, mert ezen lap minden előfizetője 8000 korona erejéig van biztosítva a Nemzetközi baleset biztosító-részvénytársaságnál (Adria bizt. társ. által alapítva). Tehát mindenki, aki csak negyed évre fizet is elő, forduló postá-ival megkapja a saját nevére kiállított nyolcezer koronáról szóló kötvényt. E kitűnő szaklap ujítása áprattan a maga nemében. Előfizetési ára: egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyed évre 2 frt 55 kr. mely a laphoz, Budapest, VI. Aradi utca 40 szám alá küldendő.

— **Erős sovínista** ugyan, de derék magyar ember Szalay Farkas honfitársunk, ki felbuzdulva a Klondykeben hirtelen meggazdagodott aranyásók sikerén maga is elindult az aranytermő, hó és jégborította, távol Északamerikába. Hogy azonban hazájától távol is kifejezést adjon magyar érzel-mének még itthon ellátta magát megfelelő ruhá-zattal, fegyverrel, szerszámokkal, sőt tekintettel a Klondykeben uralkodó rengeteg drágaságra, — még élelmi szerekkel is, melyek között — élelmi és gyógyász gyaránál, néhány tucztal négycesillagos Esterházy cognac foglalt el tekintélyes helyet. Igaz ugyan, hogy mint Szalay írja, nagy beviteli vámot szedtek be rajta partra szállásakor, de majd meg-fizetik neki a klondykeiek minden cseppet arany-nyal; már pedig ha ez tény, akkor Szalay uram akár egy csáknányágást se tegyen, mert magából a vele vitt Esterházi cognacból is meggazdagod-hat. A mit tiszta szívből kívánunk is neki.

— **Anticalvus** a neve azon elismert kipró-bált szernek, mely hajkihullás, fejkopra, kopasz-ság ellen a legsikeresebben használható. Az Anti-calvus a haját puhítja, a fejbőrt tisztítja, s a haj mindennemű bántalmait eltávolítja. Nemcsak fér-fiaknak és nőknek, hanem gyermekeknek is kitű-nően ajánlható. Üvegét 2 koronáért küldi a fő-szétküldési raktár: Kanitz Ödön gyógyszer-tára Balassa-Gyarmaton, de kapható minden más gyógyszer-tárban is.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hasfájás-nál, csípőfájdalom, fejfájásnál, köszvényénel, csuznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölés mindig mindig igen hatásosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredményt hozhatott be-dörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyogy-szertárban készletben van, hanem bevásárlás al-kalmával mindig határozottan: mint »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter-féle Horgony-Liniment« kérendő és a »Horgony« védjegyre kérünk figyelni.

Felölös szerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF
Kiadó és lap tulajdonos:
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

Sve pošiljke se tičuć zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me Margital Jožefa urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt
Na pol lela 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broj: koštaju 10 kr

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«. i. t. d.

Ftice.

Ako proti kraju septembra pogledamo na primer lastavice, vidimo, da one se zhadjati počeuju v menjših i vekšnih čoportah. Nemirno lečeju sem-tam i na celim držanju se vidi, da se na nekaj velikoga spravljaju. Najedenput se zdigne jeden zmed njih, kakti vodja, gde-gde si doli sede, ogledava se, peroti i noge si preteže, sim-tam daje glas: Kiviz-piviz! tak kak da bi rekel: pazi! Kad već trupa dobro zraste, jedno jesensko jutro opet velika nemirnost se kaže med njim, čuje se glas ovdje: devilik! i kakti vojniki na glas »indulj«, za par minut zdigne se čeli žerog i odleti dalko-dalko.

Za par danov opetuje se to, samo ove lastavice su ne one, koje su odišle, nego one, koje iz severne stranke ideju; pri nas si samo počavaju, da onda drugi dan s novum jakostjum putuju v Afriku.

I tak spravljaju se druge ftice. Čaple se na nekoji senokoši shadjaju, gde se goridoli sečeju. To, da bi se one razgovarjale, koja bude zdržala dugoga puta i da slabe i betežlive bi zaklale, nije istina. Na zadnje se gori zdigneju, jedno parput se obrneju v zraku i letiju visoko proti južni stranki. Po krajah više-više se skup spraviju.

Tak je i s drugim fticami. Kad listje poče, čurali, onda se spraviju na veliki put, tamo, gde nega zime, v Afriku.

Med putem ako na ravnicu dojdeju, tamo se visoko zdigneju, a po brežnih mestah pak nizko letiju. Dok moreju, uvek na suhi zemlji ostanaju.

Kad pak blizo morja dojdeju, koje se Sredozemsko morje zove, tamo si počineju. Za one, koje dobro znaju leteti, je lahko, jer čez 5 vur moreju prek morja zleteti. Nego težeše je to za prepelice, koje težko letiju. Kad već svoje mlade zvaliju, onda se pomalom spravljaju na dugi put pešice, tak, da v sredini septembra su već v Taljanskim.

Tamo počekaju suprotnoga vetra i onda se zdigneju gori, da preletiju morje. — Ali fletno opešaju, jer peroti su njim ne vučne za leteti i onda kaj bude z ftice? . . .

Se na vodu spusti i tam si počine. — Perje njoj je mastno, pak nepusti prek vodu. Ali ako se veliki viher zdigne na morju, onda puno pogine vu vodi. Koje pak srečno prek dojdju, one više bežiju kak letiju po čeli Afriki. Po čeli Afriki ideju tija do južne stranke, onda se obrneju i ideju nazaj, — da k vremenu dojdeju do morja.

I to svako leto tak ide. K vremenu odideju od nas, i k vremenu dojdeju k nam. Nejdeju od nas zato, da bi more biti v Afriki koja našla svoju domovinu i gnjezdu delala. Afrika ima svoje ftice, koje stalno tam stanuju i kad broj zraste s ovemi, —

koje od nas odideju, kak bi mogla ona zemlja tulkam dati hranu?

Bormeš vnogo i vnogo jih tam od glada pogine. Ona zemlja nije domovina za naše ptice, nego stranski orsag, kam samo zato ideju, jer su prisiljene.

Ftica uvek tam dojde nazaj, gde njoj je gnjezda. Kam ftica na protuletje s veseljem, veselom popevkom dojde nazaj, ovdj pri nas je njezina prava domovina . . .

Ali ipak miti za one je ne najbolše, koje pri nas ostanaju na zimu. — Vrane, srake, škorvančeki, strnadi se sve vu vulice, dvore potegneju. Sadovna drēva su puna senicami, palčeki, zebami. — Ako po snegu vedro vrēme dojde, se vidi stopran bogčija fticah. Onda se svaka blizu strane potegne. Im tam se nekak more braniti proti zimi i sevrju; tam more biti najde kakvu zvrnu i drobtinu.

Kukmasti škorvančec turbno pēsmu si fučka. Zebec ostavi šumu, na dvore se potegne; niti njegva pēsmna nije vesela.

Jedna crženvoljka s tihim glasom, kak jedno od glada vmirajuće dēte, prosi milostinju, sve tiheše. Na jedenput samo vtihne, pak doklam k njemu dojdemo, siromak je već vtrdil.

I to nije dosta, da glad i zima bantuju nje i druge nesreče se njim grozijju. Sokol, jastrob i druge ftice je proganjaju; — kak strēla počiju med nje i vnoge zakoleju. —

Z A B A V A

Pesji boj.

Negda su s dušom i telom dobri pajdaši bili Sedlaček Miška i Polaček Joška.

Skupa su se vučili štacunarije v Pešti. Uvek su se spominali, kak se budu obogatili i onda prez brige živeli.

Sedlaček Miška se vu svoj ljepši obraz zaufal. Osvedočeni je bil, da je on ljepši i fajni dečko, kakovga ne moči vu svakim grmu najti.

Kada se svojim pajdašom spominal, ovak mu je povedal svoje špekulacije:

— Kada budem ja odrasel i ljevu bradu i ljepe mustače budem imel, ne verujem, da nebi se jedna bogata frajlica ili bogata žena vu mene zaljubila.

— No moguće, da tak bude? — veli Joška.

— Ako bude frajlica, onda skoćim ja i ona od otca; ako pak bude već žena, onda pak skoćimo od muža. Sobom donese svojej imetka i onda . . . živeli budemo kak riba vu vodi.

Polaček Joška si je čisto drugač mislil. On se je vu pse zaufal i taki je povedal to Miški:

— Ove spametne stvari budu mene obogatile. To znaš dragi moj Miškec, da pri nas vu seli kujseke, koji se skotiju, taki zatučeju ili pak vu vodu hitiju.

— Znam.

— No vidiš! Ja nebudem dopustil, da bi samo jednoga psa uništili. Ja je sve odhramim, makar dvē sto. Vučil je budem, onda pak je prodam za drage peneze. Za jeden izvučeni pes sto forinte dobim. Vidiš, ako budem vnogo psuv imel, hitro se obogatim.

— Dobro — veli Miška — samo to je vrag, da nega tuliko komediasov, koji bi te pse kupili.

— Nečem ja za komediashe vučiti moje pse. Tak je navčim, da svakomu na šinjak skoćiju, ako me bude gdo bantual. Koj bude najvučeneši, onoga tebi dam, barem nebude mogel nitko do tvoje žene.

Na to su se braća skušavala od veselje. — Nigdar se nebi mogel na tebe razsrditi Joška! . . .

— Nēga toga grēha, kojega ti ja nebi odprostil, dragi Miška!

Tak su se zakleli, da uvek s dušom i telom dobri prijatelji ostanaju, do hladnoga groba.

Lēta su minula, deca su zrasla. Dobri pajdaši su se rezisli. Dugo je već jeden drugoga nē videl, kada je Joška listam dobil od Sedlaček Miške. List je ovak govoril.

»Dragi moj Joška! Jeli poznaš ti onu kuharicu, koja je pri »Medvedu« tak dobro hranu kuhala, da si je svaki gost prste lizal? Nemorem reći, da bi premlada bila, jerbo je deset lēt stareša kak ja. Ali peneze ima . . . 500 frtov. To ti bude moja žena. Naj ga vrag . . . Ti si moj stari poznanec . . . moraš na goste dojtj.«

Kada je Joška s listom gotov bil, počel se na glas smejati.

— No, Miška, Mara bude tvoja ljēpa bogata žena?

Tak se smejal, da su mu suze išle i sel se je k stolu i ovoga lista je pisal:

— »Dragi moj Miška! Ako je tak, onda je tak! Dojdem na goste. Ne samo ja, nego i moja žena, pak moj Hektor. Ja pak sem si zel Komar Ilkicu. Naj se čuditi. Ilkica mi je dopustila, da jednoga psa imam i hranim. Ah! moj spameten Hektor . . . Da mu velim: Hektor! . . . bije me, bije me! . . . Vre budeš ga videl tam.«

Tvorec, lasica po noći gutiju sirote, kad, more biti **posle** muke od lépe, tople protu-letne dneve senjaju.

Ali ravno ove male ptičice kuliko gosenic i kvarne kukce skončaju po leti i kakvoga hasna napraviju ljudstvu. — Sigurno bi odputovale s drugim flicama na zimu; ako bi narav njim jakše telo dala; ali one su slabeće, nemreju strpeti velikoga puta.

Podupirajmo dakle ovdje ostale siromaške fličice vu vremenu muke i nevolje — v zimi. Osobito ženske i devojke, barem svaki drugi dan naj njim zasipaju drobitnice, seme. Male ptičice budeju sladkom pšmicom zahvalile njihovu dobrotu.

Majezen Ferencz
učitelj.

KAJ JE NOVOGA?

Prošnja.

S poštovanjem prosimo naše stare prijatelje, naj svoje predplate ponoviti, a naše novine svojim poznancom preporučiti dostojno!

Urednik osobito i na to prosi suradnike naših novin, naj se iz nas niti vu novim letu nespozabiju.

Izdatelj naših novin pak prosi, da bi predplatne duge dostojali stari predplatniki poslati, ar bez penez nije moći novine štampati i rezpošiljati.

Cena naših novin je:

- Za celo leto 4 frt.
- Za pol leta 2 frt.
- Za fertalj leta 1 frt.

Ciganica.

V Nadyváradu na kraj varaša je jeden mali štacun, gde siromaškeši puk si je za male novce mogel dan na dan svoju svag-

dašnju potreboču priskrbeti. Ove dane je jedna stara ciganica si zapazila ono vréme, gda v štacunu žena sama zna biti. — Dojdući dan se v onim vremenu postavi v štacun i prosila je za nekvu milostinju. Kad bi pak to dobila, počela je nekke nerazumne reči morgovati, suhimi prsti je nekaj počela narisavati v zrak; na fletnoma se pokleknuła i zmed robja je potegnula jednu krvavu dečinju ruku. Kad bi pak štacunaricu s ovom svakojačkom paradom jako prestrašila, sve je spokrala, do kaj je samo mogla dojt i štela je pobeći. Na sreću su kupci stupili v štacun, koji su staru babu vlovili i prek dali redarstvu. Štacunarica vezda od straha betežna leži.

Crkva iz papira.

Do vezda su vno go čudnovate stvari delali z papira. Vezda pak vu švédskim orsagu vu Bergen zvanim varošu hoćeju jednu cirkvu delati z papira, tak veliku, da jezero ljudi obilno bi mogli nutri vleznuti. Za sada je samo to pitanje, jeli budu mogli tak debeloga papira prestaviti, koj onu veliku žmečinu krova bi mogel prederžati. Nadalje, kak budeju table po jedinjoj skup složili i šćim je skup složiju, jer čavel neprime papira.

Zgoreti duhan.

On, koj radostno puši, bude zalostno čital od dogodjaj, koj se je v Álmosd zvani Bihar varmegijskoj zvani občini pripetil. Jeden zemeljski gospon ima sam dva velike škedenje za duhan. Jeden škedenj se ove dane vužgal. V onim hipu, kad se zažgal, gospodski kočijaš je čudnovato pučanje začul na dvora, pak je pital z prehodka, kaj je to? Nikvoga odgovora nije dobil, nego odmah je plamen buknul vun iz krova. Zu ovi minuti zapazi, da se nešči prek plota hitil, i v kmici pobegel. Puk se je već na počinek spravil, poleg toga nije mogel tak fletno na pomoć dojt. I zažgal se i drugi škedenj, tak, da su obedva do zemlje zgoreli. Jako vno go duhana je zgorelo. Redarstvo s velikom silom išće krivnika, ali do sada nikaj nije moglo na trag dojt.

— Kaj! Predi sem pamet neimal, ve sem pak već pes?!

— Ne takšni pes — veli Joška — kak je ov, ov pamet ima. Ti si takov pes, koj pamet nēma.

— Kaj sem ja menje, kak je tvoj smerdliivi pes? I tak vritne psa, da se pod stol skotural.

Joška iz vun sebe kriči:

— Zakaj si to napravil Sedlaček Miška?

— Kaj sem ja pes! Ja nemam pamet?!

Bogne! nemaš. Da bi imel pamet, si nebi bil vzel za ženu, takvu staru škatulju!

Vu ovim hipu tak je plusnula Mara (zaručnica) Jošku, da se zaobrnuł. Vu drugim hipu pak je već zaručnica dobila plusku od Ilkice. Vu tretjim je već čeli tabor bil. Joška i Miška su se ponakli koturali. Mara i Ilkica su se za lasi navlačile po hiži. Gosti, koji su je širom šteli reztirati, sami med sobom su se posvadili, tak da niti jeden je ne nesel čelu opravu dimo. Samu Hektor je bil premiren i kada su se vrata odprla, on je prvi bil, koj je odbežal. I tak je on najveć pameti imel.

Lili.

Vuki.

V okolci Oršova zvanoga varaša su se vuki, makar nije tak oštra i jaka zima, jako splodili. Vuki su tak batrivi, da vu občinah još i v štale zajdeju. Ljudstvo samo s babitami oružjama se vupa ostaviti svojega stana. Ali vezda hoćeju veliku vadasiju držati, da se rešiju te neprilične gosti.

Ni se dobro čutili.

V Zenta zvanim varašu je ove dane jeden mladi gospon stupil v hižu jednoga gospodara. Smejući gospon je loze prodaval takve, koje čisto sigurno zadobiju vno go penez. Samo 150 forinte je prosil. Poleg svoje valuvanje on nije smel, kak ravnatelj ove velike igre nikaj dobiti, pak jer on hoće dobro včiniti s pukom, poleg toga daje tak jeftino loze. Jako sladko je znal govoriti, pak je poleg toga gazda, kad bi se na prikladnosti ravnatelja zahvalil, rekel je, da on sam nezna, kaj bi delal s onimi pol million forinti, koje bi mu loze morale poleg reći ravnatelja donesti, nego ide po svojega kuma, i oni dva skupa budeju položili 150 forinte. Kad je gazda odišel, ovaj ravnatelj se počel hudo čutiti. Zabadava su ga domaći zastavljali, pobeget je. A gazda je pak dopelal svoga kuma, bi mu splatili peneze, ali ne doma, nego pred pogtavarstvom, i ako zdobra nebi išel, bi ga tak odnesli, jer to je bil jeden takov vkanljivec, komu nebi škodilo, da bi ga zaprli.

Plebanuš.

Ovo mehko i deždjovno vréme je v Ungvármegiji vno go potoke napunilo vodom i ledom. Tak je i Szár zvani potok zrasel tak, da je i puta oblejal. Nagy Imre zvani plebanuš je ravno iz susedne občine dohadjal proti domu, kad najedenput grozovito vrišćanje začuje. Ogledava se, i zapazil je, da med srešum se dvoja deca boriju iz silne vode na suhoma. Plebanuš se odmah vu vodu metnul i srečno je oslobodil decu od sigurne smrti. Niti zato njemu nije bilo to lahko, jer naskoro, da bi i njega voda prehitila i odnesla. Plebanuš se samo sprehladil, ali deca su jako zbetežala.

Skončal se s dinamitom.

Z Pečuha pišeju, da se tam jeden tezak grozovito skončal. V jedni rudi je delal. Ove dane o poldan je gori odišel na breg i pajdašu je rekel, da ga naj pustil v miru, jer si počivati hoće. Pajdaš je na to odišel. Za kratko vréme se strašno stepel zrak od pucanja. Doklam su težaki skup dobežali, već je ovaj mrtev ležal. Jednoga dinamit patrona si je na prsa zvezal, i ona mu je čela prsa raztrgal, žaludca pak mu z njega vun na zemlju hitil. Grozovito razmrvarjeno telo su redarniki onda odpravili. Tezak se Szilóš István zove z Pápa zvanoga varaša je rodom. Zrok mu je bil, da se zaljubil v čer jednoga krčmara, a devojka pak od toga nikaj nije štela znati.

Halabuka v Tapolci.

Kócsi Jožef krčmar z Tapolca zvanoga varaša je plesnu zabavu slozil. Vu zabavu, tojest v bal je samo malo redoviteše ljudi pozval. Ali i došel je Tóth Ignác zvan mladić s 10 pajdaši svojimi. Ove je krčmar, jer zaradi oponašanje i pak zaradi dosta drugoga nije pustil med druge ljudi, neg je nje zdvora odpravljal dimo. Na to su se mladići razljutili, pak letve po plotu, mladje

Štrtu nedelju svi su se žišli pri »Medvedu.« Tam je bil i Hektor. Prvi učenic Joške.

Po večerji veli Miška:

— No, Polaček Joška, da vidim, kaj zna tvoj Hektor?

Joška se veselo stal gori i samo tuliko veli:

— Hodi, Hektor!

Hektor skoči doli iz stolca i na sredini hiže se sede.

— Na, ve me primi, kak da bi me biti štel, veli Joška.

Miška zgrabi Jošku i počme ga nacukavati. Joška počme kričati: »Hektor bije me bije!»

Hektor samo sedi pri mirom. Joška opet počme kričati, ali Hektor se negene.

— Na Joška — veli Miška smejuć — poječ si svoju znanost. Ov pes već pameti ima, kak ti!

— Već? Neje to tak — veli Joška — nego ov pes je takov pes, koj već pameti ima, kak ti.

— Kaj ja nemam pameti? Ov pak ima!

— Ov ima! Zna, da pes psa nebanuje!

po vrtu počeli trgati, pak tak oružnjeno su počeli obloke tretii, obločnice trgati. Zatim su med goste došli i nje počeli stolci tući, lampashe tretii. Krčmara su nakla hitili, njega počeli ritati, pluskati i pikati. Na zadnje je redarstvo stupilo med nje, ove izvrsne mladice spozapriło, gde si vezda morejo premisljavati o svojim činom.

Vkanljivec.

Okolo Nagyvárada po marofah je ove tjeđne jeden nevarni vkanljivec hodil. — Po gospodskim bil je oblečen, poleg toga mu poljodravski puk veruval i dal se od njega vkaniti. Taj človek je tak kupoval zrnje, kak da bi on od koje izvrsne firme na to dozvoljen bil. Ove dane je k jednomu gazdi ravno tak došel i tam stana prosil, kojega mu je gazda rado dal. Gazdi je onda počel pripovedati, da po okolici kuzuku kupuvlje i da od njega rado kupi, ako ima za prodati. — Gazda imel je i na fletnoma su se pogodili. Vkanljivec je tak kunšno razmil svoga posla, da ne da bi on dal kaporu, nego još od gazde je zvađil vun deset forinte, s kojemi je onda čez noć skoćil. Z nenada se zišel s žandarškom patrolom, i ona ga je vlovila. Sad se mu je dokazalo pravo ime i to, da je već više ljudi povkanil.

Žandar.

V Hajdu varmegjinskoj Tetéllen zvanoj pusti se ove dane pri žandarah umvrstvo dogodilo. Keztyüs i Holštab zvani žandari su obodva rado pogledavala jednu kuharicu. Ove dane je zapazil Holštab, da se Keztyüs jako gluboku šali s kuharicum. — Na to se tak razsrdil, da je zgrabil svoju pušku, i obedva je strelil. V jutro su obedva mrtve našli. On pak je pobegel i v jutro se pred vlak hitil, koj ga je rastregel.

Svadja za herbiju.

Z Gyergyó-Remete zvane občine nam pišeju, da se Simon Sándor zvani gazda zaradi herbije posvadił svojim bratom Petrom i med svadjum ga plusnul. Na to si je Peter domisilil, pak je večer počekal svojega brata. — Po polnoći je išel dimo Sándor, i Peter ga s jednom lopatam štel zatući. Ali lopata je z porišča doli odletela i poleg toga si je brata samo na lehkoma oranil. Sándor je na to noža zgrabil i svojega Petra brata je pet put, a drugóga človeka pak, koj je Petru na pomoć došel, sedemput vpićil. Človek je na to pobegel, ali Peter se opet na brata postavil, ali brat ga je nato doli hitil i črevu mu je do kraja razparil. — Krvoločnoga brata su pred sud postavili.

Spolovljeni vkanljivci.

Čeli šereg ljudi se skup spravilo, da s vkanljivostjum si peneze na lehkoma pribjaviju. — Razdeljeno su čelu Baranya varmegjiju pohodili i v svaku hižu su pokućili. Pazljivo su napre dali gazdom, da su oni takve potajne peneze napravili, — koje bez svake zapreke moreju v promet dati. Za dobre peneze triput više potajne peneze daju. Vkanljivci su poleg toga od četirinađst gazdov s četiri občinah sveskupa četirijezero osemsto petnađst forintov spobrali, obećajuć njim, da mesto ove triput više krive peneze njim daju. Kad su pri njih bili penezi, nikaj nisu dali za nje, nego su se grozili nesterpljivo, ako to pri-

javiu, onda budeju najprije nje zatvorili. Ali to je vu vuha došlo žandarom i na fletnoma su spolovili te vkanljivce.

Putnik.

V Sárköz-Ujlak občini, gde je do vezda ne više, kak tri porobah bilo, vezda jeden četrti slučaj drži v strahu čelu občinu a osobito arendaša občinske krčme, gde se poroba dogodila. Ove dane se na večer jeden v mašinistku opravu oblečen putnik postavil v krčmu, i za noć je stan prosil, kaj je i dobil. V krčmu su potlam dva mašetar i došli. Kad su ovi dva zaspali, mašinst se stal i stiha se odškulil v sobu krčmara i pušku njegovu, koja je nad posteljum na steni visela, je doli zel. Mašinst, komu je nakana bila, da s pajdaši, koji su ga vuni čekali, skonča krčmara, s vkradjenom oružjom je vun išel na dvor, da pajdašum znamenje da. Pod odhadnjanjem, na škripanje vratah se probudil krčmar i sumnja mu je postala, da netko je hodil po hiži njegovi. Kad je sveču vužgal i zapazil, da nega puške na steni, skoćil je z postelje i probudil je domaće, probuail je mašetare, koji su v pivarnici v ték spali. Tomu more zahvaliti, da si je života oslobodil, jer zloćinci, kad su začuli larmu, su pobegli.

Nebržljivost.

Iz Arad varaša nam pišeju, da je tamo jednoga kočijaša žena ove dane samu ostavila šest tjeđnov staru Anna Ivanu pucku. Malo dēte je nekak, doklam je mati na piac išla kupovat, se posmeknulo iz postelje i doli opalo na glavu. Mati je, kad bi dimo došla, odmah zvala doktora, ali nije već moći bilo pomoći malomu, jer drugi dan je vumrlo dēte. Doktori su dokazali, da se lubanja zdrobila. Proti nebržljivi materi su podigli izragu.

Mesto tata si je sina strelil.

László János občinski biroš z Szanád zvane občine je već od zdavnja zapazil, da mu nešći krađe v komori. Zabadava je iskal tata, ni mu je mogel na trag doiti. Nato se je jako razsrdil i kad bi ove dane v občinskoj krčmi bil, rekel je, da bude ga strelil, što god bude tat, ako ga pri svoji hiži vlovi. Večer je biroš dimo išel. Kad bi čez lesu nutri došel, zapazil je, da nešći se v komoru potegel. Išel je v komoru i videl je, da se nešći v kut potegel. Zeme v ruku pištolu i s rećmi: Ovd i si galženjak ! i strelil je. Človek se na to s dvojenim krikom skup zrušil. Na larmu su domaći skup dobežali i posvćtili mesto. Na svetlost se grozoviti slućaj skazal svim, od kojega se najbolje sam biroš prestrašil; mesto tata je svojega sina strelil, koj je ravno željezo štel postaviti za štakore. Na fletnome su dozvali občinskoga doktora, koj je povedal, da rana je zaistino žmehka, ali nije nevarna. Žalosten otec se sam prijavil pri sudu.

Bogica.

V Budimpešti Józsefvaroš zvani okolic i živel a jedna stara, podrapana bogica, koja je ove dane, bez svakoga betega najedenput vumrla. Oni, koji su ju poznali, su vnoigput pomilovano videli, da negda je čez dane na suhim kruhu živel a. Vezda

kad je vumrla, našli su pri njoj jednu knjižicu šparkasnu, s koje se videlo, da ima 3200 forint spravljene peneze, koje budu vezda još nepoznata rodbina dobila.

Nekaj za kratek čas.

Pred sudom.

— Sudec: Kaj vas nije sram, tak nepočestljeni sim doiti.

— Obtuzeni: »Nu je gospodin sudec, lehko je njim govoriti, kad nemaju niti jeden las na glavi.«

Razme se vu gospodarstvu.

— Jedna majka, rada bi zamuč dati svoju odraslu kćerku, koja se nije rado poslom bavila, a po gotovo ne domaćim gospodarstvom, kaj se je vu občini znalo. Da pokaže majka da njoj kćerka ipak nekaj zna, posove goste i od redi, da njoj pri priprave i podvorbe kći pomaze. Prvlje nego da bude pećenka došla na stol, — zapita kćerka: Majčica draga, prosim te, gde je sopon? A čemu ti sopon, zapitala majka nju! Im treba mi, da soponom šalatu operem.

Na zdravlje.

— Doktor: »Nije moguće, da ste ves onaj teh potrošili, kojeg sam Vam vćera donesel?«

Tovarušica betežnoga rekla je doktoru: »Je verek potrošen, moj betežni muž ga je vu pipi popušil.«

Šaljiva primetba.

— Čizmarski inoš, koj je nesel zdrapano čizme dimo, zgledal je začudjeno nekakvu prekomjerno debelu, još mladu pospodju, pregledaval nju, rekel je njoj smejuć: Kaj né milostivna, Vas nije dragi Bog, vu vrēme posta stvoril.

Složil: **Glád Ferencz.**

Nekaj za kratek čas.

Zabava veselim i batrivenje žalostnim. Priedil Glád Ferencz školnik. Izdanje tiskare Fischel Filipa (Strausz Sándor), **cěna 50 kr.** Vu maloj ovoj knjižici sabrano je vnogo šale i dosjetke, pak se za fal cěnu, kaj košta, — more vsakomu osobito preporučiti.

Knjižara i štamarija

Strausz Sándora
Čakovec.

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Nyiltér*)

E rovat alatt közöltékért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szork.

Henneberg-selyem

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárámból rendeltek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. — **Privát-fogyasztóknak** póstaber és vámmentesen valamint házhöz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztani fő.

Kérje
a **The Continental**
Bodega Company
világhíru spanyol és portugál borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemege kereskedésekben, valamint poharanként az étkezők szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Saját fiók. Budapest
csa kis: W Kössuth-Lajos és Ujvilág utca sarkán, a Góty Gyári rovál szemben

645 11-40

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER Linimentum Capsici compos.

Ezen birneves háziser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tag-szagattasnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbertek utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül miut nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

Köszönetnyilvánítás.

Ő Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestárú-gyár.
Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherceg rendkívül meg van elégedve az asbestalppal bélelt cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kirándulásain használta e cipőket és észre, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Kétszáz pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbestalppelével, ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide.

Hiszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szalonzcipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!
Az asbestbetűtű cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni
Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.
tisztelő híve
Wekerle Sándor.

Nincs többé lábfájás!

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.

sem tyukszem, sem izzadó láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idejű viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Hőgyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbestalppelével látja el.

Kettős vastagságú 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr. gyermekeknek fele.

Az asbestalppelés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. kőzsa hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szallított.

Széküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladónak megfelelő árendomény.

Általános Asbestárú-gyár betéti társaság, Budapest VI. Sziv-utca 13.

524 11-22

Karácsonyi és újévi ajándéktárgyak

Pollák Bernát

órák és ékszerész Csáktornyan.

Főtér, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

svájci zsebóra, arany-, ezüst- és chinai-ezüst-áru raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árak mellett.

Legjobb szerkezettel svájci zseborák.

Fali ingaórák raktárán.

A Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat

t. cz. részvényesei 1899. évi február hó 11-én délután 3 órakor Csáktornyan a
társulat saját házában tartandó

XXVII. RENDES KÖZGYÜLÉSRE

tisztelettel meghívatnak.

Tanácskozási tárgyainak sorrendje:

- a) Elnöki megnyitás.
- b) A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
- c) Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének felolvasása és a felülvizsgált évi számadások feletti határozathozatal és a felmentvény megadása.
- d) Határozathozatal a tiszta jövedelem mikénti felosztása iránt.
- e) Jelentés a szövetkezeti állományról.
- f) 6 igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság megválasztása.
- g) Néhai Löbl Jakab, volt takarékpénztári könyvelő özvegyének kegydíjazása.
- h) Netáni indítványok.

Csáktornyan, 1899. évi január hó 5-én.

Az igazgatóság.

42. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen vagy törvényes meghatalmazottja (41. §.) által gyakorolhatja; de ezen jog gyakorolhatására megkívánatik, hogy a részvényes legalább 20 éves és részvénye a közgyűlés előtt legalább 2 hét óta a társulat könyveiben az ő nevére legyen beírva és végre, hogy az szintén a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg, azaz 1899. évi február hó 8-ig az intézet pénztárába letétesseék.

Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.

A megvizsgált évi számadások, az üzleti jelentés és a felügyelő-bizottság jelentése a társulat üzleti helyiségében a közgyűlést 14 nappal megelőzőleg a részvényesek által betekintheők.

A Csáktornyan székelő

MURAKÖZI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1899. évi február hó 18-án délután 3 órakor saját helyiségében

XVIII. rendes közgyűlését

tarlja meg, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívatnak.

Napirend:

1. A gyűlés megnyitása az elnök által.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
3. A számszámra betérjesztése s e fölötti határozat. A mérleg jóváhagyása. Az osztalékok meghatározása és a felmentvény megadása.
4. Az elnök, igazgató, aligazgató, négy igazgatósági tag és a felügyelő bizottság megválasztása.*)
5. A részvénytöke felemelése és ennek folytán az alapszabályok 52. §-ának módosítása.
6. Netáni indítványok.
7. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tagnak megválasztása.

AZ IGAZGATÓSÁG.

* 59. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen gyakorolhatja, de ezen jog gyakorolhatására megkívánatik, hogy a részvényes legalább 20 éves s részvénye legalább 4 hét óta a társaság könyveiben az ő nevére legyen beírva, és végre, hogy az szintén a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg az intézet pénztárába letétesseék.

A választási jog azonban nemcsak személyesen, hanem távollévők által is gyakorolható, t. i. a meg nem jelenhető részvényes egy másik részvényt szavazatának gyakorlására különösen felhatalmazhat, azonban szintén szükséges, hogy az ily megbízott által szavazó részvényes legalább 20 éves legyen és részvénye 4 héttel a közgyűlés előtt a társaság könyveiben az ő nevére beírva találassék.

Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.